

D/283/11.01.07.00/2021

61 §**Maa-aineslupa / SCHWENK Betoni Oy / Ryttylä, Kirkkomäen ottamisalue**

Ympäristö- ja elinvoimalautakunta 8.10.2026 61 §

SCHWENK Betoni Oy on toimittanut ympäristö- ja elinvoimalautakunnalle 14.9.2026 päivätyn hakemuksen maa-aineslupan tarkkailumääräysten päivittämiseksi. Hakemuksessa esitetään toiminnanharjoittajaa koskevien pohjavesitarkkailuvelvoitteiden yhtenäistämistä ja muutoksia tarkkailtaviin havaintoputkiin ja kaivoihin sekä analysoitaviin muuttujiin. Hakemus on liitteenä.

SCHWENK Betoni Oy harjoittaa ottotoimintaa Hausjärven-Janakkalan kuntarajalla sijaitsevalla Kirkkomäen ottamisalueella, jonka kiinteistöille on kuntien myöntämät maa-ainesluvut (Janakkalan kunnan lupajaoston maa-aineslupa 14.12.2023, Hausjärven kunnan ympäristölautakunnan maa-aineslupa 14.4.2021). Alueella on myös aluehallintoviraston vuonna 2014 myöntämä ympäristölupa murskaustoiminnalle, jota on muutettu Lupa- ja valvontaviraston päätöksellä 9.2.2026 (38/2026). Pohjaveden tarkkailua koskevia määräyksiä on annettu maa-ainesluissa ja ympäristöluvassa, ja ne on esitetty hakemuksen liitteessä 1.

Voimassa oleva maa-aineslupa

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on päätöksellä Ympla 14.4.2021 § 30 myöntänyt nyk. SCHWENK Betoni Oy:lle maa-aineslain mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen kiinteistöiltä Rakennussora Hausjärvi 86-414-1-1319 ja Mäki-Lähteellä 86-414-1-955. Lupa on voimassa 23.5.2031 saakka ja koskee 740 000 m³:n kokonaisottomäärää 4,4 ha ottamisalueelta.

Lupamääräyksen 17 mukaan toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla pohjavesivaikutuksia lupapäätöksestä ilmi käyvän nykyisen käytännön mukaisesti.

Esitys tarkkailumääräysten muuttamiseksi

Hakemuksessa esitetään maa-aineslupan lupamääräyksen 17 mukaista tarkkailua muutettavan siten, että pohjavesivaikutuksia tarkkailtaisiin jatkossa Lupa- ja valvontaviraston 9.2.2026 päätöksen lupamääräyksen 21 mukaisesti, joka käy ilmi hakemuksen liitteestä 2.

Hakemuksen liitteessä 2 on esitetty ehdotetun mukaisen pohjavesitarkkailun sisältö, muutokset nykyiseen tarkkailuun sekä tarkkailun muuttamisen perustelut.

Asian käsittely

Maa-aineslain 16 §:n mukaan lupaviranomainen voi luvan voimassaoloaikana antaa päätöksellään suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin.

Lupa- ja valvontavirastolle, Janakkalan kunnan ympäristönsuojelulle ja Etelä-Hämeen ympäristöterveydelle on 17.9.2026 annettu tieto hakemuksen vireilläolosta ja näille on varattu

mahdollisuus kommentoida hakemusta.

Etelä-Hämeen ympäristöterveys 30.9.2026 vastannut, ettei sillä ei ole kommentoitavaa ehdotettavaan pohjavedentarkkailusuunnitelmaan.

Lupa- ja valvontavirasto on todennut 30.9.2026, että Havaintoputki PVP3 (PF2) tulee pitää mukana pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailussa. Muilta osin tarkkailun muutos voidaan hyväksyä esityksen mukaisena.

Hakija toimitti vastineen 1.10.2026:

Lupa- ja valvontaviraston 30.9.2026 antama lausunto on ristiriidassa sen 9.2.2026 tekemän ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 21. kanssa. Lupamääräyksen yksilöidyn perustelun mukaan alueen pohjaveden seuranta on määrätty pääosin hakemuksen ja ELY-keskuksen lausunnon mukaisena.

Pöyryn vuonna 2016 tekemässä pohjavesiselvityksessä todetaan, että pisteiden PP1 (ottoalueen pohjalla sijaitseva, sittemmin kuivunut putki) ja PF2 (nykyinen putki PVP3) välillä olisi paikallinen pohjavedenjakaja tai luultavammin paikallinen kalliokynnys, joka ohjaa pohjaveden virtauksen vastakkaisiin suuntiin. Suoritetut pinnankorkeuden mittaukset tukevat tätä käsitystä. Havaintoputken PVP3 tarkkailu ei siten kerro maa-ainesten ottamisen vaikutusta kyseisen putken vedenpinnankorkeuteen.

Elokuun lopulla 2026 huomattiin, että putkeen PVP3 on osunut jokin raskaampi esine, mahdollisesti työkonetta tai kulkuneuvo. Liitteenä on putkesta 26.8.2026 otettu valokuva. Putken soveltuvuus pohjavedenpinnan mittaukseen on ollut tarkoitus tarkistaa marraskuun 2026 ensimmäisellä viikolla (vk 45). Tiedossa ei vielä ole, saako pinnankorkeusmittarin anturia putkeen vääntymisen jälkeen. Asiasta ei ole vielä raportoitu Lupa- ja valvontavirastolle, koska ympäristöluvan perusteella putki ei ole enää ollut mukana ympäristöluvan mukaisessa tarkkailussa.

Vastineessa esitetään mikäli putki PVP3 soveltuu edelleen pinnankorkeuden mittaamiseen, voidaan siitä mitata pohjaveden pinnankorkeutta samassa yhteydessä kuin muistakin tarkkailussa mukana olevista putkista. Putki sijaitsee kuitenkin eri puolella kalliokynnystä tai pohjavedenjakajaa kuin ottamisalue, eikä näin ollen kuvaa ottamisalueen vaikutusta pohjavedenpinnan korkeuteen.

Päätösehdotus

Ympäristö- ja elinvoimalautakunta päättää maa-ainelain (555/1981) 16 §:n perusteella muuttaa maa-ainesluvassa määrättyä pohjaveden tarkkailua ja lupamääräystä 17 kuulumaan seuraavasti (muutokset kursivilla):

"Toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla pohjavesivaikutuksia 14.9.2026 päivätyn hakemuksen liitteessä 2 esitetyn ehdotuksen mukaisesti sisältäen putken PVP3 (PF2, PP2) pinnankorkeuden mittauksen mikäli mittausta on selvityksen perusteella mahdollista. Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa Lupa- ja valvontavirastolle ja Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kahden viikon kuluessa niiden valmistumisesta. Kaivojen analyysitodistukset tulee toimittaa kaivojen omistajille. Tulosten yhteyteen liitetään selvitys kuluneen vuoden aikana tehdyistä maisemointitoimenpiteistä. Raportin tulee sisältää asiantuntija-arvio pohjaveden laadusta ja sen riittävyydestä. Pohjaveden tilan seurantaa tulee

jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Pohjaveden havaintoputket tulee jättää alueelle mahdollista jälkiseurantaa varten."

Tarkkailua koskeva muutos ei tarkoita nykyisen luvan olennaista muuttamista eikä muutoksen katsota vaikuttavan asianosaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin.

Käsittelymaksu

Hakemuksen käsittelystä peritään Hausjärven kunnan maa-ainestaksan (kvalt 30.9.2024 §45) 2 §:n mukainen tarkastusmaksu (kohta 2.2 muu poikkeaminen (MAL 16.2 §) lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä). Maksu on poikkeamista kohti 500 €.

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti./ys

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Hakemus 14.9.2026 ei-julkinen (tietosuoja-asetus)
Hakemus 14.9.2026 julkinen
Liite 1 Pohjaveden tarkkailu
Liite 2 Esitys tarkkailun muuttamiseksi Hausjärvi julkinen
Vastineen liite

Valmistelija(t)

Ympäristösihteeri Toni Haavisto

Täytäntöönpano

Ote+valitusosoitus (hallintovalitus):
SCHWENK Betoni Oy
Lupa- ja valvontavirasto

Tiedoksi:
Janakkalan kunnan ympäristönsuojelu
Etelä-Hämeen ympäristöterveys

MUUTOKSENHAKUOHJEET**MUUTOKSENHAKUOHJE****HALLINTOVALITUS (maa-aineslupaa koskeva päätös)****Valitusoikeus**

Maa-aineslain (555/1981) nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. (19.1.2.2019/1407)

Valitusoikeus tähän lupapäätökseen on:

- 1) asianosaisella,
- 2) kunnan jäsenellä,
- 3) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät,
- 4) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät,
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan vaikutusalueenkunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- 6) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Viranomaisen jatkovalitusoikeudesta:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on lisäksi oikeus valittaa yleisen ympäristön- ja luonnonsuojeluedun valvomiseksi tai muusta perustellusta syystä sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tekemälupapäätöstä tai kumonnut lupapäätöksen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perustella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus on tehtävä kirjallisena **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle**.

Postiosoite: Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Karistonkatu 5

Sähköposti: hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42200 (vaihde)

Telefax: 029 56 42269

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika ja sen laskeminen

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) vuorokauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- vaatimusten perustelut.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot sekä puhelinnumero ja se postiosoite tai mahdollinen sähköpostiosoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireilläollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituskirjelmässä tulee olla valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittajan on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle, ja
- mahdollisen asiamiehen valtakirja.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto, arkilauantai tai muu päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, sähköpostilla tai lähetin välityksellä. Valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1020/2024) nojalla muutoksenhakijalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu. Maksun suuruus 1.1.2025 lukien on 310 euroa.

**Oikaisuvaatimus-
viranomaisen**

Postiosoite: Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42200 (vaihde)
Telefax: 02956 42269

Ympäristö- ja elinvoimalautakunta

Kokouspäivämäärä

8.10.2026

Pykälä (§)

61

**Pöytäkirja
nähtävänä**

Hausjärven kunnan verkkosivuilla 13.10.2026

Tiedoksianto

Asianosaiset:

 Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 13.10.2026

Vastaanottajat: SCHWENK Betoni Oy; Lupa- ja valvontavirasto; Janakkalan kunnan ympäristönsuojelu; Etelä-Hämeen ympäristöterveys